

Володимир Юрійович ПОПОВ,
кандидат юридичних наук
(Національний науковий центр «Інститут
судових експертиз ім. Засл. проф.
М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України,
м. Харків)

ОСОБА ПОТЕРПІЛОГО ВІД ВТРУЧАННЯ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: ІМАНЕНТНІ ОЗНАКИ ЕЛЕМЕНТУ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

У статті обґрунтовано тезу, що під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних зі втручанням у діяльність представників органів державної влади, потерпілий стає відправною точкою, з якою пов'язана більшість обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування, адже саме під час реалізації ним його функціональних обов'язків і реалізується злочинний умисел, спрямований на перешкоджання законній діяльності потерпілого. З'ясовано, що в тих кримінальних провадженнях, де моральну, фізичну або майнову шкоду не спричинено злочинними діями особи злочинця, представник органу державної влади, професійна діяльність якої стала об'єктом протиправного посягання, як потерпілий до провадження не залучається, а залишається у статусі свідка. З урахуванням специфіки кримінальних правопорушень досліджуваної групи, з'ясовано, що потерпілими найчастіше стають: працівники поліції. Причому переважна більшість потерпілих – це особи чоловічої статі, які мають вищу освіту, старші понад 22-х років, однак мають незначний досвід професійної діяльності. Здебільшого потерпілі не знайомі з підозрюваними, а посягання на свою професійну діяльність зазнають під час безпосереднього виконання обов'язків з охорони публічного порядку, проведення процесуальних або виконавчих дій, здійснення судового розгляду адміністративних і цивільних справ.

Ключові слова: кримінальне провадження, втручання у діяльність, орган державної влади, потерпілий, працівник правоохоронного органу, суддя, член виборчої комісії, державний виконавець.

Постановка проблеми. Сучасною доктриною кримінального права піддано охороні діяльність деяких представників органів державної влади. Це зокрема, діяльність: 1) представників правоохоронних органів і Державної виконавчої служби (ст. 343 КК України); 2) державних діячів, вичерпний перелік яких надано законодавцем у диспозиції ч. 1 ст. 344 КК України; 3) суддів (ст. 376 КК України), 4) членів виборчої комісії, комісії з референдуму (ч. 4 ст. 157 КК України). Також криміналізоване втручання в діяльність судових експертів, приватних виконавців, захисника та представника особи, які хоча і не є представниками органів державної влади, однак також виконують важливі функції, пов'язані із забезпеченням об'єктивного та справедливого правосуддя, захисту прав і законних інтересів учасників суспільних відносин тощо.

Окреслений законодавчий підхід щодо надання законній діяльності наведених суб'єктів статусу кримінально-правової охорони, зумовлений розумінням того, що особи, залучені до реалізації функцій держави, заслуговують на засвідчення авторитету в суспільстві. Адже по-перше, вони провадять ті види діяльності, що пов'язані з реалізацією державних функцій, по-друге, окреслена діяльність є складною, вимагає належної професійної підготовки, тому вимагає провадження постійної роботи над підвищенням рівня компетенції, психологічної та подекуди фізичної підготовки. Крім цього, окреслена категорія осіб часто перебуває в зоні підвищеної уваги антисоціальних елементів саме у зв'язку із родом своєї діяльності. Водночас не можна оминати увагою і той факт, що вирішення покладених на них завдань, із дотриманням засад законності, верховенства права, дотримання прав і свобод громадян тощо, неможливе без реалізації належних гарантій професійної діяльності представників органів державної влади. Саме тому, на нашу думку, принцип відповідальності за втручання у діяльність цих учасників суспільних відносин має визначатися, як одна з таких гарантій.

Поширеність у правозастосовній практиці фактів втручання у діяльність представників органів державної влади вимагає теоретичної розробки різних аспектів їх досудового розслідування. Одним із питань, яке допоки залишається невирішеним, є невизначеність на законодавчому рівні поняття «правоохоронний орган», а отже, і неоднозначність переліку суб'єктів, котрі є потерпілими від втручання у діяльність представників органів державної влади. Окрім цього, при формулюванні практичних рекомендацій ефективного розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних зі втручанням у діяльність представників органів державної влади, важливо враховувати низку особистісних та інших характеристик самих потерпілих. Це актуалізує потребу дослідження потерпілого від окреслених кримінально-караних діянь. Нашу увагу привертають особливості особи потерпілого, як одного з елементів криміналістичної характеристики втручання у діяльність представників органів державної влади.

Особа потерпілого завжди була та продовжує залишатися об'єктом криміналістичного пізнання. У науковій літературі їй постійно приділяють увагу, однак у контексті криміналістичного знання – здебільшого всі розвідки вчених стосуються змістовних складових криміналістичної характеристики певного виду злочинів чи групи злочинів. У цьому контексті вирізняються напрацювання В. П. Бахіна, А. Ф. Волобуєва, В. О. Гусєвої, В. А. Журавля, В. О. Коновалової, О. В. Пчеліної, М. В. Салтевського, Р. Л. Степанюка, В. В. Тіщенка, В. В. Топчія, С. С. Чернявського, Ю. М. Чорноус, В. І. Шиканова, Н. Є. Шинкевич, В. М. Шевчука, В. Ю. Шепітька та багатьох інших.

Щодо характеристики особи, яка будучи представником органу державної влади, стала потерпілою від втручання у свою законну діяльність, то окремі її аспекти вже ставали предметом дослідження. Ці питання були предметом дослідження С. О. Книженко. Остання охарактеризувала іманентні ознаки особи, яка стала потерпілою від втручання у діяльність судових органів¹. В. О. Гусєва визначила у своїй роботі складові криміналістичної характеристики втручання у діяльність правоохоронців², тобто окремі ознаки потерпілих-працівників правоохоронних органів. Предметом дослідження були й елементи криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, подібних за способом скоєння. Це, наприклад, криміналістична характеристика втручання у діяльність судового експерта^{3, 4}, а також елементи криміналістичної характеристики втручання у діяльність захисника та представника особи^{5, 6}. Водночас окремі концептуальні питання, пов'язані з особою потерпілого від втручання у діяльність представників органів державної влади, залишалися досі поза увагою вчених.

Мету статті сформульовано як з'ясування сутнісних криміналістично значущих характеристик потерпілого, як елемента криміналістичної характеристики втручання у діяльність представників органів державної влади.

Проведене нами дослідження засвідчує, що потерпілими за вказаними злочинами найчастіше були жінки із числа свідків, потерпілі за кримінальними провадженнями. Рідше потерпілими за вказаними злочинами стають судді, діяльність яких пов'язання зі здійсненням

¹ Книженко С. О. Криміналістична характеристика злочинів, що вчиняються шляхом незаконного втручання в діяльність судових органів або протиправного впливу на учасників судочинства. *Право і суспільство*. 2016. № 2. Ч. 1. С. 196-200.

² Гусєва В. О. Теоретичні основи методики розслідування злочинів проти авторитету органів державної влади у сфері правоохоронної діяльності: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2021. 538 с.

³ Посашков О. О. Теоретичні передумови формування криміналістичної характеристики втручання в діяльність судового експерта. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 1 (16). Т. 4. С. 303-306.

⁴ Посашков О. О. Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики втручання в діяльність судового експерта. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2019. Вип. 54. Т. 2. С. 121-124.

⁵ Олійник Я. С. Методика розслідування погрози або насильства щодо захисника чи представника особи: дис. ... д-ра філософ.: 081 Право. Львів, 2021. 239 с.

⁶ Русанівська Д. Д. Розслідування втручання в діяльність захисника чи представника особи: дис. ... д-ра філософ.: 081 Право. Київ, 2023. 260 с.

судочинства по цивільним справам¹.

Виклад основного матеріалу. До групи кримінальних правопорушень, пов'язаних зі втручанням у діяльність представників органів державної влади нами віднесено:

- «Незаконне втручання службової особи у діяльність виборчої комісії, комісії з референдуму або члена виборчої комісії, комісії з референдуму з використанням службового становища з метою впливу на їхні дії чи рішення» (ч. 4 ст. 157 КК України);

- «Втручання у діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця» (ст. 343 КК України);

- «Втручання у діяльність державного діяча» (ст. 344 КК України);

- «Втручання в діяльність судових органів» (ст. 376 КК України). Тобто категорія потерпілих є вагомою, а суспільна небезпека цих кримінальних правопорушень полягає у протидії законній діяльності працівників окреслених органів державної влади шляхом посягання на особисті інтереси їх працівників².

Відповідно до положень кримінального процесуального законодавства, потерпілим у кримінальному провадженні є «фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди, а також адміністратор за випуском облігацій, який відповідно до положень Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» діє в інтересах власників облігацій, яким кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди»³. Також «потерпілим є також особа, яка не є заявником, але якій кримінальним правопорушенням завдана шкода і у зв'язку з цим вона після початку кримінального провадження подала заяву про залучення її до провадження як потерпілого»⁴. Таким чином, обов'язковою підставою для визнання особи потерпілою є засвідчення факту завдання їх шкоди кримінальним правопорушенням.

Разом із цим важливо зауважити, що не для всіх кримінальних правопорушень, пов'язаних зі втручанням у діяльність представників органів державної влади, типовою є участь потерпілих. Це тому, що деякі склади кримінальних правопорушень мають формальний склад, а отже, вони не передбачають обов'язкового настання суспільно небезпечних наслідків.

¹ Книженко С. О. Криміналістична характеристика злочинів, що вчиняються шляхом незаконного втручання в діяльність судових органів або протиправного впливу на учасників судочинства. *Право і суспільство*. 2016. № 2. Ч. 1. С. 198.

² Метельський І.Д. Працівник правоохоронного органу як учасник кримінально-правових відносин: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2020. С. 10.

³ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 №4651-VI (зі змінами та доповненнями) // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-4651-17> (дата звернення: 22.08.2024).

⁴ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 №4651-VI (зі змінами та доповненнями) // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-4651-17> (дата звернення: 22.08.2024).

Через це ті особи, втручання у діяльність яких відбулося, достатньо часто залучаються до участі в кримінальних провадженнях як свідки, а в обвинувальних актах слідчі, дізнавачі та прокурори посиляються на посягання авторитету органів державної влади, судових органів тощо. Така ситуація, наприклад, мала місце у справі, що розглядалася Бориспільським міськрайонним судом Київської області. Згідно зі з'ясованими обставинами справи обвинувачений вчинив умисні дії, що виразились у впливі у будь-якій формі на працівника правоохоронного органу, з метою перешкодити виконанню ним службових обов'язків (втручання в діяльність працівника правоохоронного органу), тобто скоїв кримінальне правопорушення – злочин, передбачений ч. 1 ст. 343 КК України. Зокрема, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння та усвідомлюючи, що працівники поліції виконують свої службові обов'язки пов'язані з охороною громадського порядку, а саме поміщають до службового автомобіля Національної поліції марки затриманого, втрутився в діяльність працівника правоохоронного органу та завадив помещенню особи правопорушника до службового автомобіля працівників поліції¹. Тобто хоча перешкодження виконанню обов'язків і мало місце в цій ситуації, однак фізичну, матеріальну та моральну шкоду працівникам правоохоронного органу завдано не було, через що потреби залучати їх як потерпілих не було.

При визначенні іманентних ознак особи потерпілого від втручання у діяльність представників органів державної влади перш за все слід зауважити на тому, що на теперішній час існує певна розмежованість кримінально-правової охорони авторитету органів державної влади, зокрема у сфері правоохоронної діяльності та суспільних відносин у сфері правосуддя. Так, зокрема, втручання у діяльність державного діяча, правоохоронця та державного виконавця розміщено в Розділі XV Особливої частини КК України «Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів», а кримінальне правопорушення, в яких потерпілими від втручання є судді – у розділі XVIII Особливої частини КК України «Кримінальні правопорушення проти правосуддя»².

Якщо при визначенні функцій і посадового становища, а також відомчої або установчої приналежності суддів, державних виконавців, членів виборчої комісії та комісії з референдуму не пов'язано із застосуванням певної множини наукових підходів і в цьому аспекті не виникає дискусій, то до представників правоохоронних органів застосовується інший підхід. Як правило, дискусійність цього питання пов'язують із відсутністю вичерпного нормативного переліку

¹ Вирок Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 25.05.2020, у справі №359/3394/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89492361> (дата звернення: 22.08.2024).

² Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 22.08.2024).

правоохоронних органів.

Згадка про різновиди правоохоронних органів мається у різних законах. Відповідно до Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» до тих, що виконують правоохоронні функції належать «органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, Бюро економічної безпеки України, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції»¹. Разом із цим слід зауважити, що деякі профільні закони, котрі визначають порядок діяльності цих органів, не містять прямих вказівок на те, що цей орган є правоохоронним. Так, наприклад, у Законі України «Про Національну поліцію» подібні згадки відсутні.

Органи судової влади щодо тлумачення поняття «правоохоронний орган» вказують, що вирішення питання про те, чи є особа працівником правоохоронного органу, слід виходити із системного аналізу положень Конституції України, КК України, КПК України, КУпАП, нормативно-правових актів, котрі регулюють правовий статус того чи іншого органу державної влади, з яким особа перебуває у трудових або службових відносинах; повноважень працівника згідно з його посадовою інструкцією, що передбачають реалізацію правоохоронної функції, зокрема, вжиття визначених законом превентивних заходів і заходів примусу, а також заходів, передбачених кримінальним процесуальним законодавством і законодавством про адміністративні правопорушення; законодавства про пенсійне забезпечення відповідної категорії працівника². З огляду на такий підхід, у справі № 633/195/17 Верховний Суд дійшов висновку, що працівники Державної служби з надзвичайних ситуацій є працівниками правоохоронних органів³.

З огляду на відсутність нормативно закріпленого переліку правоохоронних органів, нам імпонує підхід за якого сучасна система правоохоронних органів (органів правопорядку) складається з таких компонентів:

1) правоохоронні органи загального призначення (Національна поліція України, Державне бюро розслідувань, Державна служба України з надзвичайних ситуацій тощо);

¹ Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 № 3781-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12> (дата звернення: 03.09.2024)

² Верховний Суд визначив, чи є ДСНС правоохоронним органом, а співробітник цієї служби – правоохоронцем. *Судова влада України*. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1477947/> (дата звернення: 12.08.2024).

³ Постанова Великої Палати Верховного Суду від 30.08.2023, у справі № 633/195/17 (провадження № 13-39кз23). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113396900> (дата звернення: 12.08.2024).

2) правоохоронні органи спеціального призначення (Державна прикордонна служба України, Національне антикорупційне бюро України, Державна кримінально-виконавча служба України тощо);

3) державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями (Служба безпеки України, Управління державної охорони України, Національна гвардія України);

4) інші правоохоронні органи (Державна лісова охорона, органи фінансового контролю, рибоохорони та ін.)¹. Тому вважаємо, що при вирішенні питання про те, чи може конкретний співробітник бути віднесений до лав правоохоронців, слід виходити з того, чи залучено його до виконання правоохоронних функцій, його функціональних обов'язків і службових повноважень. Таким чином, і суддів, і працівників правоохоронних органів, і співробітників Державної виконавчої служби в особі державних виконавців, і члені виборчої комісії або комісії з референдуму ми відносимо до представників органів державної влади, адже всі вони виконують функції держави, а їх діяльність спрямована на забезпечення функціонування механізму держави.

Зауважимо, що згідно із проведенням нами аналізом обвинувальних вироків, найчастіше потерпілими від втручання у діяльність представників органів державної влади стають:

- поліцейські (73%);
- представники Державної прикордонної служби України (11%);
- співробітники митниці (6%);
- працівники Державної виконавчої служби (6%);
- судді (2%);
- представники Держлісоохорони (1%);
- співробітники інших правоохоронних органів, державні діячі (1%).

Таким чином, найчастіше потерпілими від втручання у діяльність представників органів державної влади стають саме поліцейські. Щодо державних діячів і представників виборчої комісії, то тут статистичних даних щодо судового розгляду справ майже немає, попри те, що такі факти реєструються до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Очевидно, що така ситуація зумовлена тим, що співробітниками правоохоронних органів, уповноважені на розслідування цих справ або спростовують під час з'ясування обставин справи наявність складу кримінального правопорушення, або вживають недостатні заходи щодо збирання доказів вини особи у вчиненні кримінального правопорушення, а тому такі провадження або закриваються у порядку, передбаченому ст. 284 КК України, або перебувають у провадженні до спливу строків давності для притягнення особи до кримінальної відповідальності.

Щодо відомостей демографічно-соціального характеру, котрі характеризують особу потерпілого від втручання у діяльність, то це такі:

¹ Руденко М. В. Щодо зміни акцентів у визначенні поняття та системи правоохоронних органів (органів правопорядку). *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2019. № 37. С. 40.

- громадянство України (100%);
- чоловіча стать (96%);
- досягнення 18-річного віку, однак у 98% проаналізованих кримінальних проваджень навіть понад 22-х річного віку;
- вища освіта (83%);
- сімейний стан – одружені (72%);
- стаж роботи до 3-х років (57%);
- рядовий/молодший офіцерський склад/молодший склад поліції (63%);
- позитивна характеристика за основним місцем роботи/служби.

Також у контексті визначення іманентних рис потерпілих від втручання у діяльність слід зауважити, що здебільшого будь-яких відносин між підозрюваним/обвинуваченим і потерпілим до моменту вчинення кримінального правопорушення сформовано не було. Так, у 83% ситуацій вони не були попередньо знайомі. Як правило, факт знайомства притаманний тим ситуаціям, де втручання в діяльність вчинено службовою особою, причому здебільшого потерпілий у таких ситуаціях перебував у відносинах підпорядкування.

Висновки. Під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних зі втручанням у діяльність представників органів державної влади, потерпілий стає відправною точкою, з якою пов'язана більшість обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування, адже саме під час реалізації ним його функціональних обов'язків і реалізується злочинний умисел, спрямований на перешкоджання законній діяльності потерпілого. Однак у певних ситуаціях, де моральну, фізичну або майнову шкоду не спричинено злочинними діями особи, представник органу державної влади, професійна діяльність якої стала об'єктом протиправного посягання, як потерпілий до провадження не залучається, а залишається у статусі свідка.

З урахуванням специфіки кримінальних правопорушень досліджуваної групи, з'ясовано, що потерпілими найчастіше стають: працівники поліції. Переважна більшість потерпілих – це особи чоловічої статі, які мають вищу освіту, старші понад 22-х років, однак мають незначний досвід професійної діяльності. Здебільшого потерпілі не знайомі з підозрюваними, а посягання на свою професійну діяльність зазнають під час безпосереднього виконання обов'язків з охорони публічного порядку, проведення процесуальних або виконавчих дій, здійснення судового розгляду адміністративних і цивільних справ. Вважаємо, що перспективи подальших досліджень мають полягати у з'ясуванні особливостей обстановки, у якій найчастіше вчиняється втручання та з урахуванням цього виробленні практичних рекомендацій щодо провадження процесуальний дій у кримінальному провадженні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верховний Суд визначив, чи є ДСНС правоохоронним органом, а співробітник цієї служби – правоохоронцем. *Судова влада України*. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1477947/> (дата звернення: 12.08.2024).
2. Вирок Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 25.05.2020, у справі №359/3394/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89492361> (дата звернення: 22.08.2024).
3. Гусева В. О. Теоретичні основи методики розслідування злочинів проти авторитету органів державної влади у сфері правоохоронної діяльності: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2021. 538 с.
4. Книженко С. О. Криміналістична характеристика злочинів, що вчиняються шляхом незаконного втручання в діяльність судових органів або протиправного впливу на учасників судочинства. *Право і суспільство*. 2016. № 2. Ч. 1. С. 196-200.
5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 22.08.2024).
6. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 №4651-VI (зі змінами та доповненнями) // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-4651-17> (дата звернення: 22.08.2024).
7. Метельський І. Д. Працівник правоохоронного органу як учасник кримінально-правових відносин: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2020. 23 с.
8. Олійник Я. С. Методика розслідування погрози або насильства щодо захисника чи представника особи: дис. ... д-ра філософ.: 081 Право. Львів, 2021. 239 с.
9. Посашков О. О. Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики втручання в діяльність судового експерта. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2019. Вип. 54. Т. 2. С. 121-124.
10. Посашков О. О. Теоретичні передумови формування криміналістичної характеристики втручання в діяльність судового експерта. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 1 (16). Т. 4. С. 303-306.
11. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 30.08.2023, у справі № 633/195/17 (провадження № 13-39кз23). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113396900> (дата звернення: 12.08.2024).
12. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 № 3781-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12> (дата звернення: 03.09.2024)
13. Руденко М. В. Щодо зміни акцентів у визначенні поняття та системи правоохоронних органів (органів правопорядку). *Актуальні*

проблеми права: теорія і практика. 2019. № 37. С. 37-43.
DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461-2019-37-1-37-43>.

14. Русанівська Д. Д. Розслідування втручання в діяльність захисника чи представника особи: дис. ... д-ра філософ.: 081 Право. Київ, 2023. 260 с.

Стаття надійшла до редакції 12.08.2024

Volodymyr Yu. POPOV,

PhD in Law

(National Scientific Center «Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute», Kharkiv, Ukraine)

THE VICTIM OF INTERFERENCE IN THE ACTIVITIES OF REPRESENTATIVES STATE AUTHORITIES: IMMANENT SIGNS ELEMENT CRIMINALISTIC CHARACTERISTICS

The article substantiates the thesis that during the investigation of criminal offenses related to the interference in the activities of representatives of state authorities, the victim becomes the starting point with which most of the circumstances to be ascertained during the investigation are connected because it is during his performance of his functional duties and the criminal intent aimed at obstructing the legal activity of the victim is realized. It was found that in those criminal proceedings where the criminal actions of the criminal did not cause moral, physical, or property damage, the representative of the state authority, whose professional activity became the object of illegal encroachment, as the victim, is not involved in the proceedings, but remains in the status a witness. Taking into account the specifics of the criminal offenses of the studied group, it was found that the victims of the studied criminal crimes are most often: police officers. Moreover, the vast majority of the victims are male persons who have a higher education, and are older than 22 years but have little professional experience. Mostly, the victims are not familiar with the suspects, and their professional activities are encroached upon during the direct performance of public order duties, procedural or executive actions, and judicial review of administrative and civil cases.

Key words: *criminal proceedings, intervention in activities, state authority, victim, law enforcement officer, judge, member of the election commission, state executive.*